

INFORMACJA

dotycząca projektu ustawy nowelizującej „janosikowe”, przygotowanego
w Ministerstwie Finansów z dnia 27 czerwca 2014 r.

Założenia projektu

1. Projekt ustawy odnosi się tylko do województw. Nowe przepisy mają obowiązywać przez 2 lata (2015–2016). W tym czasie – zgodnie z deklaracją zawartą w uzasadnieniu projektu – ma zostać przygotowana systemowa nowelizacja, dotycząca gmin, powiatów i województw, konsumująca również postanowienie sygnalizacyjne TK z dnia 26 lutego 2013 r., sygn. akt S 1/13. Ministerstwo Finansów nie wywiązuje się ze swoich wcześniejszych deklaracji, że reforma „janosikowego” będzie kompleksowa i wejdzie w życie w całości od 2015 r. Projekt stoi także w sprzeczności z takimi samymi obietnicami Pana Premiera Donalda Tuska
www.stopjanosikowe.pl/premier-tusk-obiecal-w-sprawie-janosikowego
2. Nowe rozwiązania:
 - a. **próg ostrożnościowy – 35%** dochodów podatkowych (sprzed 2 lat) - **Postulujemy próg 25% (STOP Janosikowe);**
 - b. możliwość **incydentalnego obniżenia** wpłaty janosikowej za dany rok (do 10%) w przypadku gdy dochody województwa są w danym roku niższe niż w poprzednim;
 - c. **obniżenie wpłat** janosikowych (nowe przeliczniki) – doprowadzi do zmniejszenia rocznej wpłaty Mazowsza o ok. 100 mln zł. - **Oczekujemy obniżenia o minimum 200 mln zł. (STOP Janosikowe);**
 - d. **nowe zasady rozdzielania** janosikowego:
 - i. nowe kryteria: poziom dochodów podatkowych i stopa bezrobocia,
 - ii. janosikowego nie będą otrzymywać te województwa, które dokonują wpłat,
 - iii. wprowadzenie „gilotyny” odnoszącej się do kwot janosikowego, dzięki której województwa otrzymujące janosikowe nie staną się bogatsze od płatników;

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej
projektu ustawy o zmianie ustawy
o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
ul. ks. I. Kłopotowskiego 22, 03-717 Warszawa

- e. uruchomienie **nowej rezerwy celowej** z budżetu państwa służącej dofinansowaniu budowy dróg wojewódzkich (tylko dla tych województw, które pobierają janosikowe).
3. Projekt zakłada, że na zmianach **żadne z województw nie straci** w porównaniu do dzisiejszych przepisów, natomiast różnicę, wynikającą z obniżenia janosikowego, pokryje budżet państwa.
 4. Nowa ustawa ma obowiązywać **na przyszłość**. Do spraw w toku, dotyczących roku 2014 i lat wcześniejszych, mają być w dalszym ciągu stosowane dawne przepisy.

Z poważaniem,

Rafał Szczepański

Pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej projektu zmiany o zmianie ustawy w dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Tel. 501242622;

www.STOPjanosikowe.pl

kontakt@stopjanosikowe.pl

Uwagi do projektu

1. Projekt nie odnosi się do postanowienia sygnalizacyjnego TK z dnia 26 lutego 2013 r. **Pomija janosikowe gminne i powiatowe**. Jego uchwalenie doprowadzi do wtórnej niesprawiedliwości, pogłębi niekonstytucyjność ustawy – problem wojewódzki zostanie (chwilowo) rozwiązany, natomiast gminy, powiaty i miasta będą w dalszym ciągu płaciły janosikowe na dotychczasowych zasadach.
2. Projekt ma charakter tymczasowy, jednak – w odróżnieniu od wcześniejszych tego typu rozwiązań – nie został ujęty w osobnej ustawie „epizodycznej”, lecz przybrał formę nowelizacji ustawy o dochodach j.s.t. Zabieg ten nie był, jak można sądzić, przypadkowy. Jego celem może być szybka zmiana przepisów uznanych przez TK za niekonstytucyjne zanim ten wyrok wejdzie w życie. Autorom projektu może chodzić o **uniknięcie możliwości domagania się przez Mazowsze umorzenia postępowań egzekucyjnych i zwrotu janosikowego wyegzekwowanego po wydaniu wyroku TK**. Gdyby bowiem wyrok TK wszedł w życie, to Województwo mogłoby odzyskać te środki.
3. Z tymczasowością nowych rozwiązań wiąże się to, że w zasadzie **iluzoryczne będzie prawo do ich zaskarżenia do TK**. Jak bowiem pokazały poprzednie sprawy, postępowanie przed TK trwa 3–4 lata, a Trybunał nie może orzekać o przepisach nieobowiązujących. Jeżeli więc, hipotetycznie, Województwo Mazowieckie zaskarżyłoby nową ustawę do TK, to możliwość wydania wyroku będzie istniała tylko do końca 2016 r. Potem TK nie będzie już miał kompetencji do orzekania „z mocą wsteczną”. Z drugiej natomiast strony, nic nie stoi na przeszkodzie (co więcej – jest to prawdopodobne), żeby po 2016 r. kolejnymi nowelizacjami przedłużać okres obowiązywania ww. regulacji na następne lata. Może to doprowadzić to do takiego skutku, że **regulacja prowizoryczna stanie się stałym elementem systemu prawa** i ponadto praktycznie nie będzie możliwe jej skontrolowanie przez Trybunał.
4. Nowe przepisy mają działać tylko na przyszłość. Mimo więc, że TK orzekł, iż w ostatnich latach Województwo Mazowieckie było pozbawiane istotnej części dochodów, autorzy projektu nie dostrzegli potrzeby choćby częściowego zrekompensowania Województwu tych strat. Co więcej, po wejściu w życie nowelizacji **w dalszym ciągu będą w pewnym zakresie obowiązywały poprzednie – niekonstytucyjne – przepisy**. Będą one służyły dokończeniu toczących się spraw, związanych z egzekwowaniem janosikowego od Mazowsza za rok 2014 i poprzednie lata. W ten sposób organy administracji i sądy będą zmuszone do dalszego stosowania niekonstytucyjnych przepisów. W konsekwencji, mimo nowelizacji, sytuacja finansowa Województwa Mazowieckiego może się w dalszym ciągu pogarszać.

Podsumowanie

1. Projekt nie może być uznany za prawidłowe wykonanie orzeczeń TK, które zapadły w sprawie janosikowego:
 - a. Po pierwsze, jest on **fragmentaryczny** i nie rozwiązuje problemu gmin, powiatów i miast na prawach powiatu.
 - b. Po drugie, jest on **epizodyczny i tymczasowy**, natomiast Trybunał wskazał na konieczność systemowego i trwałego rozwiązania, obejmującego wszystkie trzy szczeble samorządu. Jest więc nadużyciem przedstawianie tego typu „protezy” legislacyjnej, wprowadzanej na okres 2-letni, jako ustawy wykonującej wyrok Trybunału.
 - c. Po trzecie, wejście w życie projektu doprowadzi do **naruszenia pewności prawa oraz stabilności i przewidywalności** finansowej województw, a w szczególności uniemożliwi planowanie inwestycji w perspektywie wieloletniej. Nie wiadomo bowiem, czy i jakie rozwiązania zostaną przygotowane za 2 lata. Można się obawiać, że okres 2-letni będzie systematycznie przedłużany na kolejne lata, co całkowicie wykluczy możliwość wieloletniego planowania.
 - d. Po czwarte, projekt zakłada **dalsze obowiązywanie niekonstytucyjnych przepisów** odnoszących się do województw – do spraw w toku, wynikających z obowiązku uiszczenia janosikowego za rok 2014 i lata poprzednie.
2. Optymalnym rozwiązaniem problemu byłoby reaktywowanie prac nad projektem obywatelsko-komisyjnym, którego aktualna wersja została zawarta w **sprawozdaniu podkomisji nadzwyczajnej z dnia 23 lipca 2012 r.** Projekt był już poddany drugiemu czytaniu, a więc jego uchwalenie jest możliwe na jednym posiedzeniu Sejmu. Wszystkie koncepcje Ministerstwa Finansów – również te zawarte w projekcie z dnia 27 czerwca 2014 r. – mogłyby być przedstawione nie jako nowa inicjatywa, lecz jako poprawka rządowa do projektu obywatelsko-komisyjnego. Nie wymagałoby to ponownego przechodzenia procedury inicjatywy ustawodawczej, konsultacji społecznych, pierwszego czytania, prac w komisjach po pierwszym czytaniu itd. Wyrok TK mógłby zostać w ten sposób wykonany i szybciej, i lepiej pod względem merytorycznym.